

Pakolaisten vastaanotto ja tilapäinen suojelu

**Miten laki kotoutumisen edistämisestä muuttuu vuonna
2023?**

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

**TURVAPAIKKA-,
MAAHANMUUTTO- JA
KOTOUTTAMISRAHASTO**

Euroopan unionin tuella

Kotoutumislain muutokset 1.1.2023: pakolaisten vastaanotto / taustalla sote-uudistus

Kunta vastaa edelleen pakolaisten vastaanotosta ja kotoutumisen edistämisestä.

Hyvinvointialue vastaa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä.

➤ **Sujuva pakolaisten vastaanotto edellyttää kunnan ja hyvinvointialueen tiivistä yhteistyötä ja työn resursointia.**

Kunnan ja hyvinvointialueen välisen kuulemisen tavoitteena on välittää tietoa pakolaisten vastaanottoon ja palveluiden järjestämiseen varautumiseksi sekä palveluiden yhteensovittamiseksi:

- Kunta päättää jatkossakin kuntapaikoista. Kunnan tulee kuulla hyvinvointialuetta ennen kuin kunta tekee ELY-keskuksen kanssa sopimuksen kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä tai tarkastaa sopimusta.
- ELY-keskus sopii kunnan kanssa henkilön kuntapaikalle osoittamisesta. Jos kuntaan osoitettavalla henkilöllä on ilmeisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tarpeita, kunnan on kuultava hyvinvointialuetta ennen kuntaan osoittamista. (Erityisesti kiireellistä uudelleensijoittamista tarvitsevat ja muut kiintiöpakolaiset sekä alaikäisenä yksin tulleet lapset ja nuoret)
- Perheryhmäkotien järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille. Hyvinvointialueen tulee jatkossa kuulla kuntaan ennen perheryhmäkodin perustamista.

Kunta koordinoi pakolaisten vastaanottoa

Kunta koordinoi kuntapaikalle osoitettavien henkilöiden vastaanottojärjestelyjä.

➤ **Yhteistyö kunnan sisällä sekä Migrin, vastaanotto-keskuksen, hyvinvointialueen, perheryhmäkodin, järjestötoimijoiden ym. kanssa.**

- **Kunta varaa asunnon kuntaan osoitetulle, ellei henkilön palvelutarve edellytä tuettua asumista**
 - Sähkö-, vesi- ja muut tarvittavat sopimukset
 - Asunnon kalusteiden ja käyttötavaroiden hankinta toteutetaan pääasiassa sen jälkeen, kun henkilö on kunnassa ja voi itse osallistua näihin hankintoihin. Kunta voi myös kalustaa asuntoa välttämättömiltä osin. Kunnan ja hyvinvointialueen niin sopiessa, voidaan asuntoa vaihtoehtoisesti kalustaa etukäteen myös henkilölle haettavalla etuudella henkilön puolesta hyvinvointialueen toimesta.
- **Kunta vastaa lähtökohtaisesti myös kiintiöpakolaisen vastaanottamisesta esim. lentokentältä.**
 - Jos sote-tarpeita, varmistettava tarvittavan ammattihenkilön läsnäolo hyvinvointialueen kanssa.
- **Jatkossa hyvinvointialue hakee kiintiöpakolaiselle tai muulle kuntaan osoitettavalle henkilölle tarvittaessa ennakoivasti toimeentulotukea.**

Kotoutumislain muutokset 1.3.2023: pakolaisten vastaanotto / tilapäinen suojelu

Tilapäistä suojelua saavat, jotka täyttävät kotikunnan saamisen edellytykset (kotikuntalaki 4 §), voivat hakea kotikunnan rekisteröintiä.

➤ **Kotikunnan saaneet tilapäistä suojelua saavat siirtyvät vastaanottokeskuksen palveluista kuntien ja hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla olevien palveluiden piiriin.**

Kotoutumislain 2 §:n soveltamisalaan lisätään 1.3.2023 alkaen tilapäistä suojelua saavat kotikunnan omaavat henkilöt eli

- kotikunnan saavia tilapäistä suojelua saavia henkilöitä, jotka tarvitsevat tukea kuntaan siirtymisessä, voidaan sijoittaa kuntapaikoille ja
- kunta sekä hyvinvointialue saavat kotoutumislain mukaisia korvauksia myös tilapäistä suojelua saavista kotikunnan saaneista. → Muutosta valmistellaan laskennallisten korvausten automatisoituun järjestelmään. Maksatus alkaa tilapäistä suojelua saavista henkilöistä kunnalle ja hyvinvointialueelle kotikuntamerkinnästä.

Kotoutumislain muutokset 1.3.2023: kuntiin osoittamisen järjestelmää selkeytetään

Kuntapaikka =
kunta varautuu henkilön
vastaanottoon ja järjestää
kuntapaikalle osoitettavalle
henkilölle asunnon.

**Muutto kuntaan
vastaanottokeskuksesta voi
tapahtua myös itsenäisesti tai
vastaanottokeskuksen
avustamana. Kunnan tulee
varautua palvelujen
järjestämiseen muuttotavasta
riippumatta ja koordinoida
yhteistyötä hyvinvointialueen
kanssa sote-palveluiden
varmistamiseksi.**

**Kotoutumislain mukaisen kuntaan
osoittamisen pääasiallista kohderyhmää
selkeytetään.**

Kuntapaikalle osoitetaan 1.3.2023 alkaen
aina

- kiintiöpakolaiset,
- yksin tulleet alaikäiset ja
- turvapaikkamenettelyn kautta
oleskeluluvan saaneet sekä kotikunnan
saavat tilapäistä suojelua saavat, jotka
ovat haavoittuvassa asemassa tai
tarvitsevat kuntapaikan.

Ennakkokysymyksiä

- Miten kiintiöpakolaisten vastaanotto sujuu vuonna 2023 johtuen muutoksista ja akuuteista tilanteista?
- Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö pakolaisten vastaanotossa?
 - Miten kunnassa arvioidaan tarvitaanko sosiaalityön arviota henkilön vastaanotossa?
 - Saako kunta käyttöönsä UNHCR:n rrf-lomakkeen terveystietoineen? Tiedon välittyminen kunnan ja vastaanottokeskuksen välillä?
- Tilapäistä suojelua saavien siirtyminen kuntiin vastaanottokeskuksista ja yksityismajoituksesta? Millainen merkitys on sillä, että tilapäistä suojelua saavista valtaosan odotetaan muuttavan itsenäisesti ilman varsinaista kuntapaikan tarvetta?
- Tilapäistä suojelua saavia laajasti kunnissa. Monella varsinkin pienellä kunnalla ei ole kokemusta kotoutumisen edistämisestä. Miten varmistetaan, että näillä ”uusilla” kunnilla on riittävä osaaminen tehtävään?
- Tilapäistä suojelua saavat:
 - Oleskeluluvan jatkon hakeminen? Muuttuuko oleskeluluvan tyyppi, jos tilapäisen suojelun oleskelulupaa jatketaan?
 - Tärkeimmät muutokset kotikunnan myötä?

Kotoutuminen.fi: [Tietoa Ukrainan tilanteeseen liittyen kotoutumistoimijoille](#)

Migri.fi: [Tilapäinen suojelu Ukrainasta paenneille](#)

